

HYVÄN KÄYTÄNNÖN KUVAUS

Oppimistaidot - orientaatiopäivät (yhteensä 1- ½ päivää) on tarkoitettu oppisopimuskoulutuksen alkuvaiheessa oleville nuorille, jotka kuuluvat tuetun oppisopimuksen piiriin ensisijaisesti nuoren ikänsä puolesta. Orientaatiopäivään kutsutaan äskettäin opintonsa aloittaneita opiskelijoita eri aloilta. Orientaatiopäivän ryhmissä voi tarvittaessa olla mukana myös nuorten aikuisten osaamisohjelmassa opiskelevia henkilöitä. Kutsuttavia yhdistää siis ikä ja äskettäin aloitetut, näyttötutkintoon (perustutkinto, ammattitutkinto) valmistavat opinnot joko omaehtoisina tai oppisopimuksena.

Orientaatiopäivien tavoitteena on saada valmiuksia opintojen aloittamiseen ja herätellä pohtimaan omaa itseä oppijana. Tavoitteena on myös tutustua rauhassa päivän aikana opettajiin (oppimisvalmentajiin), jotka tuetun oppisopimuksen tai nuorten aikuisten osaamisohjelman opintojen aikana tulevat tekemään ohjaustyötä opiskelijoiden kanssa.

Ensimmäinen päivä sisältää omaan opiskelutyyliin ja oppimistaitoihin liittyvien asioiden pohtimista ja yhteistä keskustelua opintojen aloittamiseen liittyvistä kysymyksistä ja mieltä askarruttavista asioista.

Toinen päivä on puolikas päivä ja siihen osallistuminen on vapaavalintaista. Päivän alussa keskustellaan erilaisista mahdollisista oppimisen haasteista ja siitä, miten niitä voidaan huomioida opinnoissa. Päivä sisältää Niilo Mäki Instituutin lukiseulan sekä tarvittaessa myös matematiikan taitojen testauksen. Palaute testien tuloksista annetaan myöhemmin opiskelijan kanssa kahden kesken käytävissä ohjauskeskusteluissa.

TOIMIJAT

Tuettua oppisopimusta ja nuorten aikuisten osaamisohjelmaa koordinoivat henkilöt lähettävät kutsut äskettäin opintonsa aloittaneille tuetun oppisopimuskoulutuksen sekä tilanteen mukaan myös nuorten aikuisten osaamisohjelman piiriin kuuluville opiskelijoille. Molemmat kohderyhmät hyötyvät tämän teeman käsittelystä opintojen alkuvaiheessa joten organisaatiossamme ryhmät on päätetty integroida samoille orientaatiopäiville.

Kutsut lähetetään sähköpostilla tiedoksi myös tuetun oppisopimuskoulutuksen työpaikkakouluttajille ja esimiehille. Ennen orientaatiopäivää nuorille opiskelijoille lähetetään vielä muistutusviesti asiasta tekstiviestillä.

Orientaatiopäivän sisällöstä vastaavat aikuiskoulutuksen kentällä valmentavan koulutuksen ja/tai kasvatus- ja ohjausalan opettajina toimivat henkilöt, jotka toimivat ohjaustyössä sekä tutkintoon valmistavissa koulutuksissa että erilaisissa ammattiuran suunnitteluun liittyvissä koulutuksissa. Orientaatiopäivän suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa kerrallaan aina työpari. Näin varmistetaan isossakin ryhmässä osallistujien yksilöllisempi huomioiminen orientaatiopäivän aikana. Työparina työskentely helpottaa myös ohjausprosessin etenemistä päivään osallistuneiden opiskelijoiden kanssa. Ohjausprosessin etenemisen kannalta on tärkeää, että opettajat (hankkeessa käytetään nimitystä oppimisvalmentajat) ja ohjattavat pysyvät samoina koko prosessin ajan. Työparina toimivat opettajat jakavat orientaatiopäivään osallistuneet opiskelijat keskenään ja sopivat heidän kanssaan henkilökohtaisista ohjauskeskusteluista ja ohjausprosessin jatkumisesta opintojen edetessä.

Tarvittaessa toisen Oppimistaidot – orientaatiopäivän mahdollisten luki- ja matematiikkatestien palautteiden antamiseen ja jatko-ohjauksen suunnitteluun voidaan pyytää mukaan myös ammatillinen erityisopettaja.

SISÄLTÖ

Koulutustilan järjestelyihin kannattaa varata hieman aikaa ja järjestää istuinpaikat mahdollisimman hyvin vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa tukevaksi. Isompi ryhmä voi istua esim. puoliympyrän muodossa, pienemmän porukan voi koota vaikka yhteisen ison pöydän/pöytäryhmän ääreen. Perinteinen luokkahuonejärjestys pulpettiriveineen kannattaa unohtaa.

Päivä aloitetaan kahvilla ja voileivillä. Alussa esitellään tuetun oppisopimuksen ohjausprosessi (projektipäällikkö) ja kerrotaan osallistujille, miksi heidät on kutsuttu paikalle.

Läsnäolijoiden esittelytapaa kannattaa pohtia etukäteen. Esittelytapaan vaikuttaa ryhmän koko ja osallistujien keskusteluvalmiudet. Ryhmän koosta riippuen jokainen voi esitellä itsensä, esittely voi tapahtua pareittain niin, että toinen esittelee toisensa tai esittelyt voidaan toteuttaa pienryhmissä yhteistoiminnallisesti. Esittelyssä teemoina voivat olla esim. oma työpaikka, suoritettava tutkinto ja reitti, miten on ko. työ- ja opiskelupaikkaan päätyntä. Samalla pystytään jo alustavasti keskustelemaan aikaisemmista opiskelukokemuksista. Kierroksen aikana jutellaan omista vahvuuksista ja kehittymisen kohteista oppijana, pohdinnassa apuna Pesäpuu ry:n Vahvuuskortit.

Esittelyyn ja ryhmän ”lämmittelyyn” on varattava riittävästi aikaa. Tämä on pohja, jolle muu päivä rakentuu. Ryhmästä riippuen päivän teemat painottuvat eri tavalla. Opettajien (oppimisvalmentajien) hyvä valmistautua keskustelemaan esim. seuraavista teemoista: millaiset asiat vaikuttavat oppimiseen, mitä oppiminen tänä päivänä on, sekä millaisia taitoja opiskelussa ja erityisesti näyttötutkintoon valmistavassa opiskelussa tarvitaan. On hyvä myös pysähtyä miettimään aikaisempien oppimiskokemusten merkitystä uusissa opiskelutilanteissa ja tapoja katkaista mahdollisia aikaisempien kokemusten kautta syntyneitä negatiivisia kehiiä.

Moni opintojaan aloittava nuori on epä tietoinen omien opintojensa kulusta ja toteutustavasta. Oppimisvalmentajat voivat päivän aikana kerätä ylös asioita, jotka keskusteluissa nousevat kunkin opiskelijan kohdalla esille. Jos vastaukset eivät löydy päivän aikana, päivän vetäjät toimittavat kysymykset eteenpäin vastattaviksi oikeille henkilöille (esim. ko. koulutusalan opettajat tai oppisopimuskeskuksen henkilökunta). On tärkeää varmistaa, että opiskelijat saavat mahdollisimman nopeasti vastaukset.

Päivän aikana keskustellaan erilaisista oppimistyyleistä. Jokainen pysähtyy miettimään omaa oppimis- ja työskentelytyyliään mm. muutaman suuntaa antavan testin (hallitseva aistikanava - testi sekä kokonaisvaltainen – yksityiskohtien kautta oppiva - testi) kautta. Testitulosten pohjalta keskustellaan asioiden näkymisestä omassa oppimisessa niin käytännön työtehtävissä kuin teoriaopinnoissakin. Testitulosten kautta mietitään edelleen omien vahvuuksien hyödyntämistä opinnoissa sekä keinoja kehittää omia heikompia osa-alueita.

Päivän lopussa muistutetaan vielä toisesta Oppimistaidot – teeman testipäivästä ja kerrataan ohjausprosessin eteneminen opintojen edetessä.

Päivän päätteeksi kerätään palaute päivästä. Palautteen keruu riippuu ryhmän koosta ja osallistujien valmiuksista ja halukkuudesta tuoda esille omia ajatuksiaan isommassa ryhmässä. Pienessä ryhmässä palautetta voidaan hyvin kerätä vapaamuotoisella keskustelulla. Isossa ryhmässä palautetta voi kerätä vaikka asteikkokysymyksellä. Koulutustilan lattialle kuvataan jana, jonka toisessa päässä on kouluarvosana 4 ja toisessa 10. Jokainen osallistuja sijoittaa itsensä konkreettisesti seisomaan siihen kohtaan asteikkoa, joka kuvaa hänen päivälle antamaansa arvosanaa. Kouluttajat kysyvät osallistujilta satunnaisessa järjestyksessä yhden lyhyen perustelun sijoitukselle.

Oppimistaidot – päivän jälkeen oppimisvalmentajat lähettävät päivästä lyhyen koosteen myös opiskelijoiden vastuopettajille ko. koulutusaloille.

RESURSSIT

Oppimistaidot – päivän toteuttaminen edellyttää ajan tasalla olevaa tietoa opiskelijoista ja heidän tilanteestaan, jotta kulloiseenkin päivään saadaan kutsuttua oikeat henkilöt. Päivän alussa tarjottavat kahvit aiheuttavat hieman lisäkustannuksia, mutta toimivat hyvin uuteen ryhmätilanteeseen tulemiseen liittyvän jännityksen vähentäjänä. Päivän toteutuksen suunnitteluun sekä kahden kouluttajan samanaikaiseen läsnäoloon pitää varata riittävästi työtunteja. Erilaisia oppimistyyliin liittyviä testejä löytää maksutta internetistä mutta jos päivän aikana halutaan käyttää esim. mainittuja vahvuuskortteja, ne voi tilata maksua vastaan mm. Pesäpuu ry:stä. Toisen orientaatiopäivän aikana käytettävät Niilo Mäki – Instituutin testit ovat maksullisia ja tilattavissa Niilo Mäki Instituutista.

TULOKSET

Kokemukset Oppimistaidot päivästä ovat positiivisia. Osallistujilta saadun palautteen mukaan erityisesti oman oppimistyylin pohtiminen koettiin avartavaksi ja itsestä oppijana löydettiin uusia näkökulmia. Päivän aikana esille nostetuissa teemoissa tuli esille monelle täysin uuttakin asiaa, asiat koettiin opintojen kannalta tärkeiksi. Päivän kuluessa selviteltiin myös mieltä askarruttavia, opintojen alkuun liittyviä käytännön asioita.

Päivän pituuteen on hyvä kiinnittää huomioita. Monella nuorella on negatiivisia kokemuksia aikaisempiin opintoihin kuuluneista pitkistä ”teoriapäivistä” ja motivaatio aktiiviseen osallistumiseen väheni selkeästi iltapäivällä. Hankkeessamme päivä oli alun perin suunniteltu kestämään kello 8.30 – 16.00 mutta päädyimme lopettamaan jo hieman ennen kello 15. Päivä olisi hyvin voinut olla vielä tuntia lyhempi.

Ajatuksenamme oli, että oppimistaidot – päivään osallistuvat olisivat omasta motivaatiostaan lähteneet myös testipäivään. Testipäivän ”vapaaehtoinen” osallistuminen ei kuitenkaan poikanut tulosta joten emme saaneet testipäivää toteutettua suunnitelmamme mukaisesti. Mahdollisten luki- ja matematiikkatestien tekeminen jäi nyt tuleviin ohjaustilanteisiin. Tästä viisastuneena jatkossa olisi hyvä, että tuetun oppisopimuksen piiriin kuuluvan nuoren kohdalla kaksi Oppimistaidot – teemaan kuuluvaa orientaatiopäivää kirjattaisiin jo oppisopimuksen laadintavaiheessa osaksi oppisopimuskoulutuksen tietopuolisia opintoja.

Lisätiedot:

Ulla-Maija Heino
Länsirannikon Koulutus Oy WinNova
Satakunnan oppisopimuskeskus
Puh. 044 455 7303
ulla-maija.heino@winnova.fi

WINNOVA
LÄNSIRANNIKON KOULUTUS OY

Anne Puutio
Sataedu Satakunnan koulutuskuntayhtymä
puh. 040 199 4950

anne.puutio@sataedu.fi

